

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĐI



BİTKİSEL ÜRETİM VERİLERİ



TÜRKİYE'DE TARIM ALANLARI

Tarım Alanı	2018	2019	2020	2021	2022
	(Bin ha)	(Bin ha)	(Bin ha)	(Bin ha)	(Bin ha)
Tarla Bitkileri	15.421	15.398	15.628	16.062	16.510
Nadas	3.513	3.387	3.173	3.059	2.960
Sebze	784	790	779	755	718
Meyve, İçecek ve Baharat	3.457	3.519	3.559	3.591	3.671
Süs Bitkileri	5,2	5,2	5,4	5	6
TOPLAM	23.180	23.099	23.145	23.473	23.865

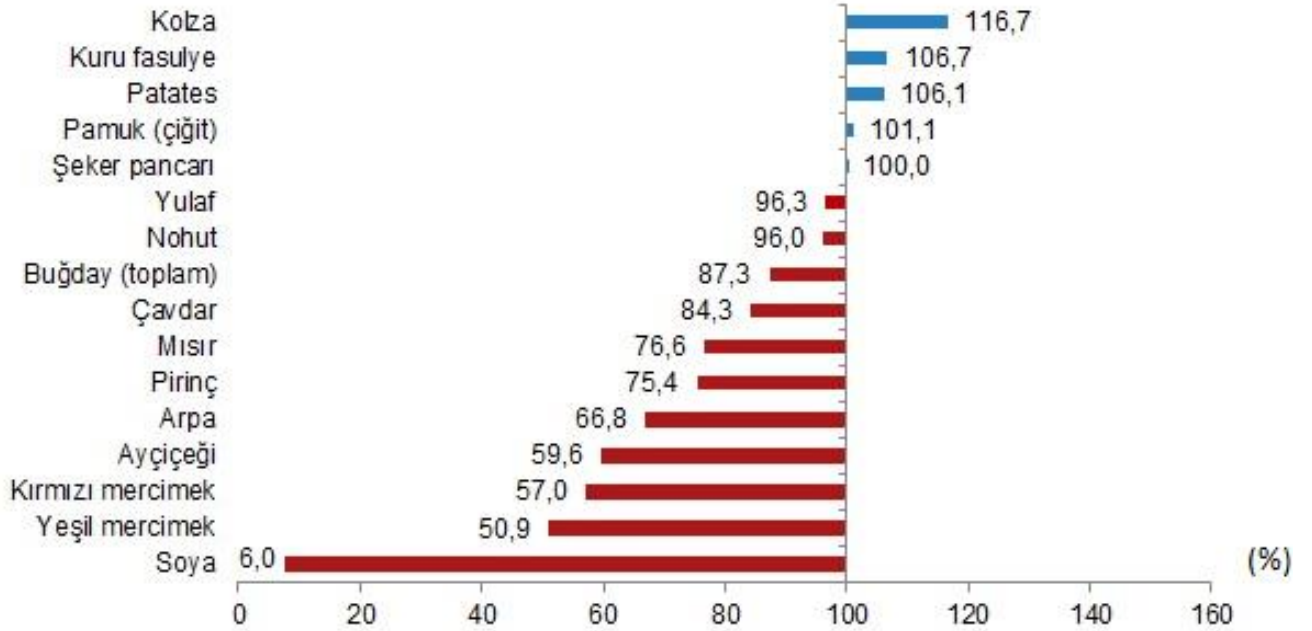
Kaynak:TÜİK

BAZI TARLA ÜRÜNLERİ ÜRETİM MİKTARLARI (Ton)

Ürünler	Üretim (1000 ton)				
	2018	2019	2020	2021	2022
Buğday	20.000	19.000	20.500	17.650	19.750
Arpa	7.000	7.600	8.300	5.750	8.500
Çavdar	320	310	296	200	273
Yulaf	260	265	315	276	365
Çeltik	940	1.000	980	1.000	950
Aspir	35	22	21	16	30
Ayçiçeği	1.949	2.100	2.067	2.415	2.550
Dane Mısır	5.700	6.000	6.500	6.750	8.500
Kolza	125	180	122	140	150
Kuru Fasulye	220	225	280	305	270
Kütlü Pamuk	2.570	2.200	1.774	2.250	2.750
Mercimek	353	354	371	263	400
Nohut	630	630	630	475	580
Patates	4.550	4.980	5.200	5.100	5.200
Soya	140	150	155	182	155
Şeker Pancarı	17.436	18.054	23.025	17.767	19.254
Tütün	75	68	79	71	82.25

Kaynak: TÜİK

Seçilmiş tarla ürünlerinde yeterlilik dereceleri 2021-2022



Kaynak: TÜİK

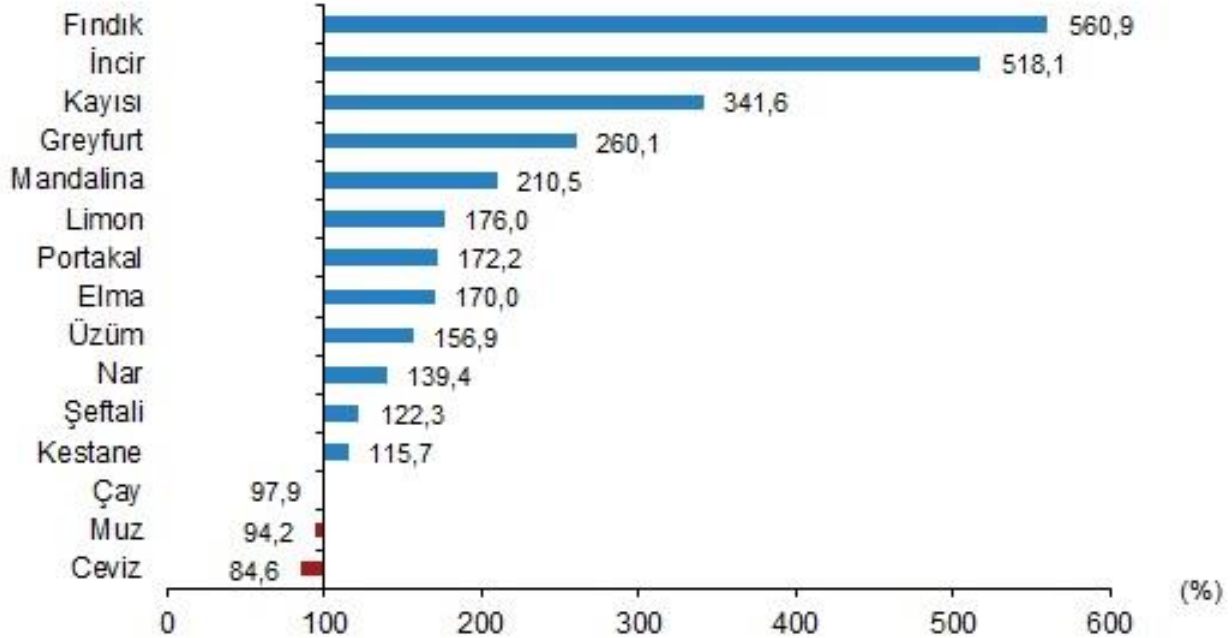
MEYVE ÜRETİM MİKTARLARI-1 (Ton)

ÜRÜNLER	Yıllar				
	2018	2019	2020	2021	2022
YUMUŞAK ÇEKİRDEKLİLER					
Armut	519.451	530.723	545.569	530.349	551.086
Ayva	176.479	180.542	189.251	192.012	197.503
Elma	3.625.960	3.618.752	4.300.486	4.493.264	4.817.500
Muşmula	4.695	4.790	4.964	4.830	5.278
Yenidünya	15.984	16.170	16.402	16.023	14.953
SERT ÇEKİRDEKLİLER					
Erik	296.878	317.946	329.056	332.533	348.750
İğde	4.427	4.141	4.050	4.048	3.903
Kayısı	750.000	846.606	833.398	800.000	803.000
Kızılcık	10.243	10.269	14.231	13.745	13.750
Kiraz	639.564	664.224	724.944	689.834	656.041
Şeftali	789.457	830.577	892.048	891.857	1.008.185
Vişne	184.167	182.165	189.184	183.757	176.770
Zerdali	19.927	17.250	17.005	17.522	20.832
Zeytin	1.500.467	1.525.000	1.316.626	1.738.680	2.976.000
TURUNÇGİLLER					
Portakal	1.900.000	1.700.000	1.333.975	1.742.000	1.322.000
Mandalina	1.650.000	1.400.000	1.585.629	1.819.000	1.865.000
Limon	1.100.000	950.000	1.188.517	1.550.000	1.323.000
Greyfurt	250.000	249.185	238.012	249.000	198.000
Turunç	2.052	2.230	2.609	2.615	2.808

MEYVE ÜRETİM MİKTARLARI-2 (Ton)

ÜRÜNLER	Yıllar				
	2018	2019	2020	2021	2022
SERT KABUKLULAR					
Antep fıstığı	240.000	85.000	296.376	119.355	239.289
Badem	100.000	150.000	159.187	178.000	190.000
Ceviz	215.000	225.000	286.706	325.000	335.000
Fındık	515.000	776.046	665.000	684.000	765.000
Kestane	63.580	72.655	76.045	77.792	80.200
ÜZÜMSÜ MEYVELER					
Üzüm	3.933.000	4.100.000	4.208.908	3.670.000	4.165.000
Çilek	440.968	486.705	546.525	669.195	728.112
Dut	66.647	69.317	70.620	69.475	72.892
İncir	306.499	310.000	320.000	320.000	350.000
Keçiboynuzu	15.506	16.256	18.806	20.633	25.106
Muz	498.888	548.323	728.133	883.455	997.244
Nar	537.847	559.171	600.021	647.676	681.460
Trabzon Hurması	46.676	51.317	60.661	77.131	97.560
Kivi	61.920	63.798	73.745	86.362	100.772
Avakado	3.164	4.209	5.923	9.081	40.181
Ahududu	5.875	5.975	5.445	5.093	6.652
Böğürtlen	2.540	2.708	2.511	2.714	3.384
Maviyemiş	375	443	1.287	2.496	4.305
TOPLAM	20.494.028	20.578.453	21.853.084	23.120.287	25.188.764
Çay	1.481	1.407	1.451	1.454	1.270

Seçilmiş meyve ürünlerinde yeterlilik dereceleri 2021-2022



Kaynak: TÜİK

SEBZE ÜRETİM MİKTARLARI-1 (Ton)

ÜRÜNLER	2018	2019	2020	2021	2022
Soğan (taze)	142.854	142.257	129.023	126.185	124.631
Soğan (kuru)	1.930.695	2.200.000	2.280.000	2.500.000	2.350.000
Sarımsak (taze)	25.519	23.351	28.552	46.454	47.487
Sarımsak (kuru)	117.688	103.096	116.840	132.617	140.464
Pırasa	252.958	234.052	225.480	213.192	168.710
Havuç	642.837	663.882	588.778	590.483	788.578
Şalgam	1.530	2.388	2.599	2.359	2.405
Pancar (kırmızı)	8.119	9.917	7.881	10.444	23.543
Kereviz (kök)	21.603	23.323	23.159	24.402	25.818
Turp (bayır)	14.003	14.534	14.274	14.913	13.828
Turp (kırmızı)	177.067	198.112	204.687	209.384	171.381
Turp (beyaz)	5.914	6.170	4.433	4.469	3.453
Domates	12.150.000	12.841.990	13.204.015	13.095.258	13.000.000
Hıyar	1.848.273	1.916.645	1.886.239	1.890.160	1.938.545
Acur	42.631	43.204	40.644	39.215	39.421
Biber (salçalık)	1.128.060	1.234.423	1.291.091	1.445.275	1.481.612
Biber (dolmalık)	397.175	371.918	389.957	420.918	404.459
Biber (sivri)	930.349	902.203	838.890	1.064.633	979.180
Biber (çarliston)	99.390	117.125	116.967	160.469	153.524

SEBZE ÜRETİM MİKTARLARI-2 (Ton)

ÜRÜNLER	2018	2019	2020	2021	2022
Bamya	29.111	31.428	40.654	32.423	30.484
Patıcan	836.284	822.659	835.422	832.938	781.242
Kabak (sakız)	474.527	447.830	547.208	609.622	590.362
Balkabağı	87.207	92.319	93.659	97.168	92.968
Kabak (çerezlik)	55.043	50.265	57.184	64.861	60.970
Kavun	1.753.942	1.777.059	1.724.856	1.638.638	1.587.230
Karpuz	4.031.174	3.870.515	3.491.554	3.468.717	3.394.783
Bezelye	107.344	98.200	108.492	111.625	120.455
Fasulye	580.949	596.074	547.349	510.366	519.713
Börülce	17.657	18.420	16.781	14.491	14.644
Bakla	38.921	40.068	54.317	41.162	38.163
Barbunya fasulye	88.024	89.860	88.107	76.245	75.961
Karnabahar	225.151	234.356	216.334	234.717	239.857
Brokoli	69.592	80.920	95.057	104.614	106.792
Mantar (kültür)	46.144	49.364	55.455	61.460	65.636
Lahana (beyaz)	516.951	567.622	594.143	597.910	666.959
Lahana (kırmızı)	187.948	192.219	198.516	200.472	238.363
Lahana (Brüksel)	3.343	3.100	2.889	2.698	2.183
Lahana (karayaprak)	57.034	56.726	56.100	59.043	56.791

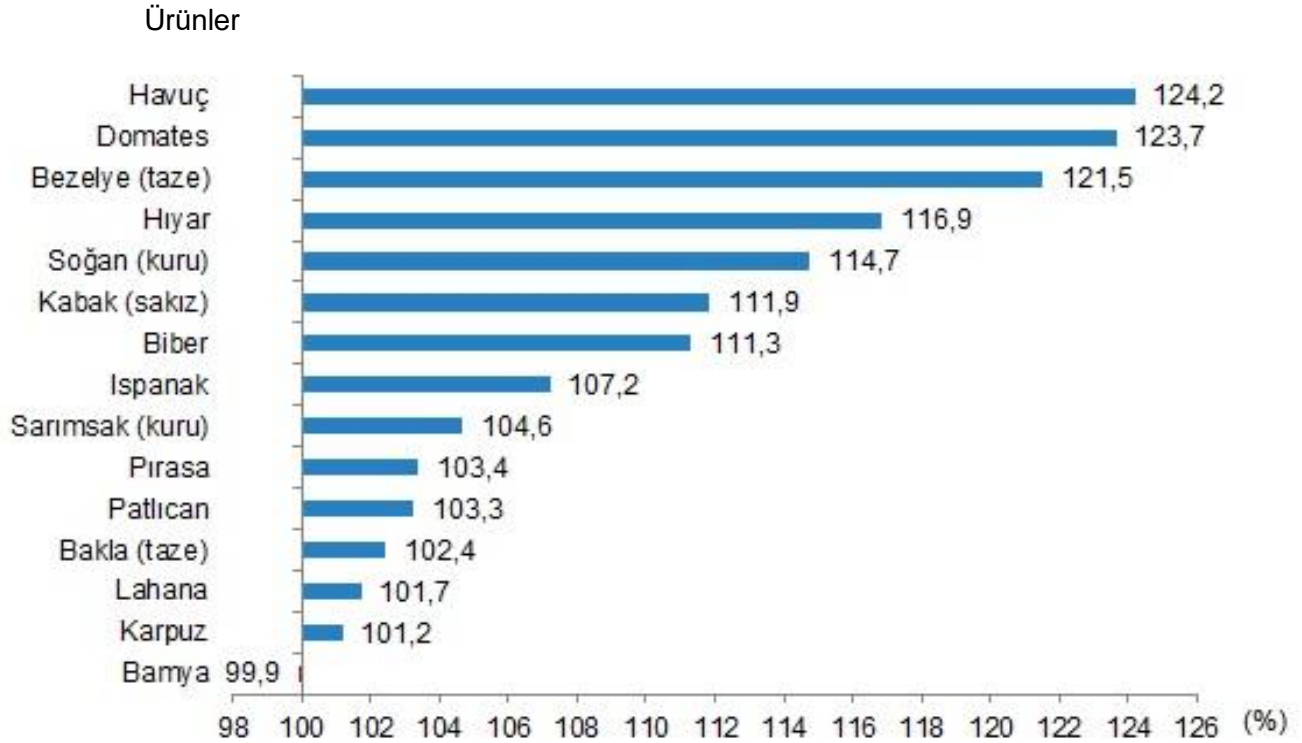
Kaynak: TÜİK

SEBZE ÜRETİM MİKTARLARI-3 (ton)

ÜRÜNLER	2018	2019	2020	2021	2022
Marul (kıvırcık)	187.658	198.491	207.234	234.048	252.583
Marul (göbekli)	215.725	215.728	225.639	212.091	204.422
Marul (aysberg)	84.160	85.547	87.278	94.430	104.985
Enginar	39.477	39.071	39.280	40.114	40.815
Kereviz (sap)	2.179	2.169	1.729	1.551	1.043
İspanak	225.174	229.793	231.515	218.355	230.071
Pazı	9.631	8.049	7.137	7.728	7.429
Semizotu	4.382	4.931	5.702	12.232	12.205
Maydanoz	78.961	92.954	97.760	108.604	105.574
Roka	12.930	13.654	15.045	27.350	40.674
Tere	6.517	6.629	8.352	8.785	10.222
Nane	14.511	16.011	23.471	26.438	26.911
Dereotu	8.318	8.740	8.267	10.432	10.229
Kuşkonmaz	169	174	1.079	1.156	1.342
TOPLAM	27.984.444	28.786.548	28.780.284	29.120.849	31.589.100

Kaynak: TÜİK

Seçilmiş Sebze Ürünlerinde Yeterlilik Dereceleri 2021-2022



Kaynak: TÜİK

İYİ TARIM UYGULAMALARI ÜRETİM VERİLERİ

Yıllar	Üretici sayısı	Üretim alanı (da)	Üretim miktarı (ton)
2017	72.236	6.247.107	6.898.749
2018	73.286	6.156.137	8.230.026
2019	61.894	5.396.073	7.706.404
2020	14.051	2.547.544	5.716.616
2021	10.265	3.894.849	6.162.544
2022	9.570	2.068.933	5.336.251

Kaynak: BÜGEM

ORGANİK TARIM ÜRETİM VERİLERİ(Geçiş Süreci Dahil)

Yıllar	Ürün Sayısı*	Çiftçi sayısı	Yetiştiricilik Yapılan Alan (da)	Doğal Toplama Alanı (da)	Toplam Üretim Alanı (da)**	Üretim Miktarı (ton)
2017	214	75.067	5.208.850	221.480	5.430.330	2.406.606
2018	213	79.563	5.400.000	868.850	6.268.850	2.371.612
2019	213	74.545	5.051.400	332.830	5.458.700	2.030.466
2020	235	52.590	3.537.830	288.820	3.826.650	1.631.943
2021	263	48.244	3.275.850	343.340	3.519.190	1.590.086
2022	268	44.927	2.945.800	160.040	3.105.840	1.600.858

Kaynak: BÜGEM

TOHUM ÜRETİM MİKTARLARI (ton)

T Ü R L E R	2018	2019	2020	2021	2022
E.BUĞDAY	332.307	394.427	385.684	356.695	323.064
M. BUĞDAY	94.351	89.523	114.890	144.959	131.387
ARPA	151.365	177.306	222.265	139.695	169.444
MISIR	62.230	53.566	68.430	70.041	79.876
ÇELTİK	10.565	9.886	9.975	11.607	8.890
AYÇİÇEĞİ	25.028	28.602	33.573	36.033	33.833
SOYA	3.230	3.960	3.937	4.497	3.064
YERFISTIĞI	160	213	232	347	149
ŞEKER PANCARI	1.818	1.425	1.563	2.122	1.575
PATATES	276.390	255.966	293.530	447.793	481.929
PAMUK	25.141	26.471	18.533	16.396	25.120
NOHUT	31.990	35.643	19.537	16.024	19.567
KURU FASULYE	1.032	3.925	2.156	4.008	3.521
MERCİMEK	22.011	35.670	36.043	44.845	46.434
KANOLA (KOLZA)	9	41	38	24	27

TOHUM ÜRETİM MİKTARLARI (ton)

T Ü R L E R	2018	2019	2020	2021	2022
SEBZE	2.042	2.117	2.240	2.776	3.200
SUSAM	3	0	13	2	6
YONCA	3.000	3.501	3.456	3.529	3.691
KORUNGA	307	773	556	382	399
FİĞ	1.572	1.526	2.487	2.993	4.168
SORGUM-S.OTU	63	318	159	161	87
ASPIR	361	289	177	304	541
YEM ŞALGAMI	11	19	27	2	33
YEMLİK PANCAR	10	1	0	0	0
ÇİM VE ÇAYIROTU	404	366	1.255	831	684
YEM BEZELYESİ	2.121	3.656	5.420	2.852	3.609
DİĞERLERİ	11.795	14.269	16.152	15.424	17.038
TOPLAM	1.059.316	1.143.466	1.242.328	1.324.244	1.361.336

Kaynak: BÜGEM

ÖRTÜ ALTI ÜRETİM ALANI VE MİKTARLARI

Yıllar	Üretim Alanı (Bin da)					Üretim Miktarı (Bin ton)
	Cam sera	Plastik sera	Yüksek tünel	Alçak tünel	Toplam alan	
2018	78	369	114	211	772	8.071
2019	75	379	111	224	790	8.437
2020	81	402	104	218	805	8.520
2021	76	465	101	213	855	9.729
2022	60	471	110	170	811	9.329

Kaynak: TÜİK

SERTİFİKALANDIRILAN MEYVE/ ASMA FİDANI VE ÇİLEK FİDESİ MİKTARLARI (Adet)

YILLAR	MEYVE	ASMA	ÇİLEK	TOPLAM
2018	104.308.000	2.276.000	82.096.000	188.680.000
2019	100.914.848	3.054.188	106.031.960	210.000.996
2020	119.858.408	2.665.949	69.583.000	192.107.357
2021	134.885.636	3.125.906	140.741.720	278.753.262
2022	137.152.440	2.097.595	91.117.330	230.267.365

Kaynak: BÜGEM

YEM BİTKİLERİ EKİLİŞ ALANLARI

Yıllar	Yonca (da)	Korunga (da)	Fiğ (da)	Mısır Silajı (da)	Diğer (da)	Toplam (da)
2018	6.369.540	1.819.370	4.344.900	4.726.430	5.170.970	22.431.210
2019	6.412.130	1.752.760	3.914.980	5.074.130	5.720.010	22.874.010
2020	6.628.890	1.744.950	3.759.440	5.262.610	7.184.600	24.580.490
2021	6.730.470	1.814.740	3.652.850	5.306.710	9.181.310	26.686.080
2022	6.435.930	1.618.250	3.421.760	5.298.520	10.753.920	27.528.380
2018- 2022 Değişim (%)	1	-11	-21	12	108	23

Kaynak : TÜİK

BÖLGELER BAZINDA YAPILAN MERA ISLAH VE AMENAJMAN PROJELERİ

2000-2023

BÖLGELER	TOPLAM PROJE SAYISI (Adet)	TOPLAM PROJE ALANI (da)
KARADENİZ	561	3.465.663
MARMARA	343	731.165
AKDENİZ	339	1.693.119
EGE	251	517.733
GÜNEYDOĞU ANADOLU	233	1.108.391
İÇANADOLU	442	4.564.828
DOĞU ANADOLU	560	7.926.853
TOPLAM	2.729	20.007.752

Kaynak: BÜGEM

TARIM HAVZALARI

İklim, toprak, topografya özellikleri bakımından birbirine benzer olan, ülkenin idari yapılanmasına uygun, yönetilebilir büyüklükte, tarım ürünlerinin ekolojik ve ekonomik olarak en uygun yetiştirilebildiği bölgeler tarım havzası olarak kabul edilmiş, 2009 yılında ülke genelinde 30 adet tarım havzası belirlenmiştir.

Ülkemiz için önemli stratejik ve arz açığı olan tarım ürünlerini öncelikle kendi kaynaklarımızdan karşılamak, desteklemelerin daha sağlıklı ve rasyonel dağılımını sağlamak amacıyla havza bazlı destekleme modeli oluşturulmuş, 2017 yılından itibaren uygulanan modelde tarımsal faaliyet yapılan her ilçe bir tarım havzası olarak kabul edilerek 945 tarım havzası belirlenmiştir.

Model kapsamında; Ülkemizde arz açığı bulunan, stratejik ve bölgesel önemi olan, insan beslenmesi ve sağlığı açısından önemli ve hayvansal üretimin ana girdisi olan yem ihtiyacını karşılayacak 21 ürün destekleme kapsamına alınmıştır.

DESTEKLEME KAPSAMINDAKİ ÜRÜNLER

HUBUBAT	Arpa, Buğday, Çavdar, Çeltik, Mısır (Dane), Tritikale, Yulaf
BAKLAGİL	Kuru Fasulye, Mercimek, Nohut
YAĞLI TOHUMLU BİTKİLER	Aspir, Ayçiçeği (Yağlık), Kanola, Pamuk (Kütlü), Soya
DİĞER ÜRÜNLER	Çay, Fındık, Zeytin – Zeytinyağı, Patates, Soğan (Kuru)
YEM BİTKİLERİ	Yonca, Korunga, Silajlık Mısır, Kılıksız Brom, Domuz Ayrığı, Çok Yıllık Çim (Lolium Perenne), Kamışsı Yumak, Otlak Ayrığı, Ak Üçgül, Çayır Üçgülü, Gazal Boynuzu, Yapay Çayır Mera, Fiğ, Macar Fiği, Burçak, Mürdümük, Sorgum, Sudan Otu, Sorgum-Sudan Otu Melezi, Hayvan Pancarı, Yem Şalgamı, Yem Bezelyesi, Yem Baklası, İskenderiye Üçgülü, İtalyan Çimi, Çavdar (yeşil ot), Yulaf (yeşil ot), Tritikale (yeşil ot) ile bu tek yıllık yem bitkilerinden yapılan silajlar

İstatistiki veriler, ekim nöbeti (münavebe), iklim-toprak ve topografya verileri, su kısıtı verileri (mevcut su potansiyeli ve bitki su tüketimi), il-ilçe (Kamu, STK ve Üniversiteler) önerileri dikkate alınarak ürünlerin ekolojik ve ekonomik yetiştirilmesi için uygun olduğu havzalar belirlenmiştir.

Havza ürün desenlerine <https://www.tarimorman.gov.tr/BUGEM/Sayfalar/Detay.aspx?Ogeld=141&Liste=Duyuru>

internet adresinden ulaşılmaktadır.

DESTEKLEME ÖDEMELERİ (Milyon TL)

DESTEK KONUSU	2018	2019	2020	2021	2022
ALAN BAZLI TARIMSAL DESTEKLER	3.561	4.157	4.582	6.920	10.477
YEM BİTKİLERİ DESTEĞİ	507	851	790	824	853
FARK ÖDEMESİ DESTEKLERİ	3.623	4.602	5.373	4.517	9.481
TELAFİ EDİCİ ÖDEME KAPSAM. DESTEK.	206	262	288	346	814
DİĞER TARIMSAL AMAÇLI DESTEKLER	373	546	463	461	751
GENEL TOPLAM	8.279	10.428	11.508	13.078	22.389